

Gruplar ve Roller

Grup, ortak amacı olan, iletişim kuran ve birlikte hareket eden insan topluluğudur. **Rol**, kişinin grupta üstlendiği görev ve bu göreve uygun davranışlardır.

1 Grup Nedir?

- Ortak amaç için bir araya gelen topluluktur.
- Üyeler birbiriyle iletişim kurar.
- Üyeler birlikte hareket eder.
- Aynı yerde bulunmak tek başına yetmez.

2 Rol Nedir?

- Kişinin grupta üstlendiği görevdir.
- Göreve uygun davranışları da kapsar.
- Rol, ait olduğu grupta anlam kazanır.
- Bir kişi aynı anda birçok rol taşır.

3 Sorumluluk

- Rol gereği yapılması beklenen işlerdir.
- Her rol bir sorumluluk getirir.
- Sorumluluk aksarsa bütün grup etkilenir.

4 Roller Arasındaki İlişki

- Destekler: Bir roldeki beceri diğerine yarar.
- Çakışır: İki grup aynı saatte bekler.
- Değişir: Yaş, okul, aile durumu değişir.
- Çakışmada önceden haber ver, plan yap.

5 Sık Yapılan Hatalar

- Bir kişinin tek rolü olduğunu sanmak
- Grup ile rolü karıştırmak
- Aynı yerdeki herkesi grup saymak
- Rollerin hiç değişmediğini düşünmek

Grup, Rol ve Sorumluluk

Grup	Rolüm	Sorumluluğum
Aile	Çocuk	Evdeki işlere yardım etmek
Sınıf	Sınıf başkanı	Sınıfın isteklerini öğretmene iletmek
Okul	Öğrenci	Okul kurallarına uymak
Spor takımı	Oyuncu	Antrenmanlara zamanında gelmek
Mahalle	Komşu çocuğu	Parkı ve sokağı temiz tutmak

ÇÖZÜMLÜ ÖRNEKLER

Gruplar ve Roller: adım adım 5 örnek

ÖRNEK 1 EŞLEŞTİRME

Aile, sınıf ve futbol takımı gruplarını kaptan, öğrenci ve torun rolleriyle eşleştir.

- 1 Her rolün hangi grupta anlam kazandığını düşün.
- 2 Torun rolü büyükanne ve büyükbabayla ilgilidir.
- 3 Öğrenci rolü derslerle, kaptan rolü takımla ilgilidir.

Cevap: Aile–torun, sınıf–öğrenci, futbol takımı–kaptan.

ÖRNEK 2 SORUMLULUK

Sınıfın çiçek sulama sorumlusu Mert bir hafta görevini unutursa ne olur?

- 1 Mert'in sorumluluğu: çiçekleri sulamak.
- 2 Görev yapılmazsa çiçekler susuz kalır.
- 3 Sınıfın ortak düzeni bozulur.

Cevap: Çiçekler zarar görür, bütün sınıf etkilenir.

ÖRNEK 3 ÇAKIŞMA

Zeynep'in aynı saatte koro provası ve kuzeninin düğünü var. Ne yapmalı?

- 1 İki rolünü bul: koro üyesi ve aile üyesi.
- 2 İki grubun da beklentisi olduğunu fark et.
- 3 İki grubu da bilgilendiren çözümü seç.

Cevap: Önceden öğretmenine haber verip ailesiyle plan yapmalı.

ÖRNEK 4 DEĞİŞME

Ali ilkokulda servisteki en büyük öğrenciydi, ortaokulda yeni okula geçti. Ne değişti?

- 1 Bıraktığı rol: servisteki en büyük öğrenci.
- 2 Yeni grupları: yeni sınıfı ve satranç kulübü.
- 3 Yeni rolleri: sınıfın öğrencisi, kulüp üyesi.

Cevap: Eski rolünü bıraktı, yeni roller edindi.

ÖRNEK 5 GRUP MU?

Otobüs durağında bekleyen yabancılar bir grup mudur?

- 1 Ortak amaç var mı? Hayır, herkes başka yere gider.
- 2 İletişim var mı? Hayır, birbirlerini tanımazlar.
- 3 Birlikte hareket ediyorlar mı? Hayır.

Cevap: Grup değildir; yalnızca aynı yerde bulunurlar.

MİNİ TEST

Gruplar ve Roller: 10 soruda kendini dene

Ad Soyad:

Tarih:

Doğru / Yanlış:

1. Aşağıdakilerden hangisi bir grup değildir?

- A) Sınıf korosu
B) Markette sırada bekleyen yabancılar
C) Basketbol takımı
D) Aile

2. Hangisi grubun özelliklerinden biridir?

- A) Üyelerin aynı yerde durması
B) Üyelerin aynı boyda olması
C) Üyelerin ortak bir amacı olması
D) Üyelerin hiç konuşmaması

3. "Kaleci" rolü hangi gruba aittir?

- A) Futbol takımı
B) Aile
C) Okul korosu
D) Satranç kulübü

4. "Kardeş" rolü hangi gruba aittir?

- A) Sınıf
B) Mahalle
C) İzcilik kulübü
D) Aile

5. Takım oyuncusunun sorumluluğu hangisidir?

- A) Ders programını hazırlamak
B) Antrenmanlara zamanında gelmek
C) Sınıf panosunu süslemek
D) Okul kurallarını yazmak

6. Sınıf başkanının sorumluluğu hangisidir?

- A) Sınıfın isteklerini öğretmene iletmek
B) Herkesin ödevini yapmak
C) Okul kurallarını değiştirmek
D) Arkadaşlarına not vermek

7. Maçı ile aile ziyareti aynı saate denk gelen Eren ne yapmalıdır?

- A) Haber vermeden maça gitmeli
B) Son anda ikisinden de vazgeçmeli
C) Kimseyle konuşmamalı
D) Önceden haber verip plan yapmalı

8. Okul değiştiren bir öğrenci için hangisi doğrudur?

- A) Hiçbir gruba dâhil olmaz.
B) Aile rolleri sona erer.
C) Yeni gruplara katılıp yeni roller edinir.
D) Rollerini hiç değişmez.

9. Pano sorumlusu bir ay panoyu güncellemezse ne olur?

- A) Yalnız kendisi etkilenir.
B) Sınıf duyuruları öğrenemez, grup etkilenir.
C) Hiçbir şey değişmez.
D) Sınıfın düzeni daha iyi olur.

10. Evde kardeşine kitap okuyan Selin, sınıfta okuma köşesi sorumluluğunu kolayca yapar. Bu neyi gösterir?

- A) Rollerin birbirini desteklediğini
B) Rollerin çakıştığını
C) Grubun dağıldığını
D) Selin'in rolü olmadığını

Cevap anahtarı

1. B · Sıradaki yabancıların ortak amacı ve iletişimi yoktur.
3. A · Kaleci rolü ancak futbol takımında anlam kazanır.
5. B · Oyuncu, takıma katkı için antrenmanlara düzenli gelir.
7. D · Çakışan rollerde önceden haber vermek iki gruba da saygıdır.
9. B · Bir rol aksarsa bütün grup etkilenir.

2. C · Grup üyeleri ortak bir amaç için bir araya gelir.
4. D · Kardeş, aile grubundaki rollerden biridir.
6. A · Sınıf başkanı sınıfın sesini öğretmene ulaştırır.
8. C · Yeni okulda yeni gruplar ve yeni roller gelir.
10. A · Evde kazandığı beceri sınıftaki rolüne yardım eder.

Konunun tam anlatımı ve daha fazla soru:

tahtaapp.com/blog/dersler/5-sinif-sosyal-bilgiler-gruplar-ve-roller-konu-anlatimi